



РЕШЕНИЕ (ОВППС) 2024/583 НА СЪВЕТА

от 8 февруари 2024 година

относно операция за морска сигурност на Европейския съюз за опазване на свободата на корабоплаването във връзка с кризата в Червено море (EUNAVFOR ASPIDES)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 42, параграф 4 и член 43, параграф 2 от него,

като взе предвид предложението на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност,

като има предвид, че:

- (1) На 28 февруари 2022 г. Съветът за сигурност на Организацията на обединените нации („Съвет за сигурност на ООН“) прие Резолюция 2624 (2022), в която беше осъден най-категорично нарастващият брой на инцидентите край бреговете на Йемен, включително нападенията срещу граждански и търговски кораби, както и произволното или незаконното превземане и задържане на търговски кораби, което представлява значителен риск за морската сигурност на плавателните съдове в Адения залив и Червено море покрай бреговете на Йемен.
- (2) На 12 декември 2022 г. Съветът прие заключения, в които потвърждава, че ангажираността на Съюза с Йемен е свързана с основните интереси и ангажименти на Съюза, включително: подкрепата за мира и основания на правила международен ред; хуманитарния императив да се подкрепя народът на Йемен; изпълнението на Програмата за жените, мира и сигурността в целия свят; значението на Йемен за основни морски маршрути за доставка на енергия и други стоки и целта за гарантиране на сигурността и стабилността на региона на Персийския залив, както и на Червено море и Африканския рог; и необходимостта от предотвратяване на допълнителното разпространение на терористични организации. Освен това Съветът потвърди, че морската сигурност оказва силно въздействие върху международната морска търговия и че Съюзът е готов да активизира усилията си за изграждане на доверие и насърчаване на морската безопасност и сигурност в по-широкия регион на Персийския залив и Червено море.
- (3) На 24 октомври 2023 г. Съветът прие заключения, с които одобри преразгледаната стратегия на ЕС за морска сигурност (ЕСМС) и свързания с нея план за действие, в които се определя рамката за по-нататъшни действия на Съюза за опазване на неговите интереси по море и за защита на неговите граждани, ценности и икономика, като същевременно се насърчават международните правила и пълното спазване на международните инструменти, по-специално Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право (UNCLOS).
- (4) От октомври 2023 г. насам хутите извършиха множество нападения над кораби в Червено море, Адения залив, Арабско море и Оманския залив. Подобни нападения застрашават живота на моряците на корабите и представляват нарушение на свободата на откритото море и на заложеното в UNCLOS право на транзитно преминаване в проливи, използвани за международно корабоплаване. Те оказват неблагоприятно въздействие върху търговското корабоплаване и икономиките на много държави в Съюза и в региона.
- (5) На 10 януари 2024 г. Съветът за сигурност на ООН прие Резолюция 2722 (2024), в която осъди най-категорично нападенията на хутите срещу търговски кораби, като подчерта колко е важно упражняването на правата и свободите на корабоплаване на плавателните съдове на всички държави в Червено море, включително търговските кораби, преминаващи транзитно през протока Баб ал-Мандаб, в съответствие с международното право, настоя хутите да прекратят незабавно всички нападения, заяви, че упражняването на правата и свободите на корабоплаване на търговските кораби в съответствие с международното право трябва да се зачита, и отбеляза правото на държавите членки, в съответствие с международното право, да защитават своите плавателни съдове от нападения, включително нападения, които накърняват правата и свободите на корабоплаване.
- (6) На 29 януари 2024 г. Съветът одобри концепция за управление на кризи за евентуална операция за морска сигурност на Европейския съюз за опазване на свободата на корабоплаването във връзка с кризата в Червено море, за първоначален срок от една година от нейното започване. В съответствие с преразгледаната ЕСМС тази операция за морската сигурност на Европейския съюз (наричана по-нататък „операцията“) следва да допринесе за морската сигурност по основните морски линии за комуникация в зона, включваща Червено море, Арабско море и Персийския

залив, в сътрудничество с други основни участници и да бъде съпроводена с тесни и целенасочени дипломатически контакти с партньори от Съвета за сътрудничество в Персийския залив, регионални участници и крайбрежни държави. Поради това операцията следва да бъде създадена. Зоната на операцията, която следва да се състои от морски зони, следва да бъде определена в съответствие с договорения мандат в съответните документи за планиране.

- (7) Стратегическата цел на операцията следва да бъде осигуряването на военноморско присъствие на Съюза в зоната, в която се извършват нападения, с цел да се гарантира свободата за корабоплаването за корабите, в тясно сътрудничество с единомислещи гаранți на морската сигурност.
- (8) За тази цел операцията следва да съпровожда корабите, да осигурява морска ситуационна осведоменост и да защитава корабите от нападения по море в множество домейни. Тя следва да остане отбранителна по своя характер. Разположените за операцията сили следва да действат в съответствие с приложимото международно право, включително обичайното международно право, включително самоотбрана, когато са изпълнени условията, за да се защитят срещу предстоящо или продължаващо нападение срещу собствени кораби или кораби на трети страни. Операцията следва да действа в пълно съответствие с UNCLOS. Редът и условията за посочената по-горе операция следва да бъдат уточнени в оперативния план, включително правилата за използване на сила, които да бъдат одобрени от Съвета.
- (9) Под ръководството на Съвета и върховния представител по въпросите на външните работи и политиката на сигурност Комитетът по политика и сигурност следва да упражнява политически контрол върху операцията, да ѝ осигурява стратегическо ръководство и да взема необходимите решения в съответствие с член 38, трета алинея от Договора за Европейския съюз (ДЕС).
- (10) Тясното сътрудничество с единомислещи гаранți на морската сигурност ще изисква възможността за обмен, на основата на реципрочност и приобщаване, на класифицирана информация с ниво на класификация до SECRET UE/EU SECRET с ръководената от Съединените щати операция „Prosperity Guardian“ и с многонационалните морски сили, както и възможността за предоставяне на единомислещи партньори на класифицирана информация на ЕС до съответното ниво, в съответствие с Решение 2013/488/ЕС на Съвета ⁽¹⁾, което установява правилата за сигурност за защита на класифицирана информация на ЕС.
- (11) Съгласно член 41, параграф 2 от ДЕС и в съответствие с Решение (ОВППС) 2021/509 на Съвета ⁽²⁾ оперативните разходи, произтичащи от настоящото решение, което има военни последици или последици в областта на отбраната, се поемат от държавите членки,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Мисия

1. Съюзът създава военна операция за морска сигурност на Европейския съюз за опазване на свободата на корабоплаването във връзка с кризата в Червено море. Тази операция ще допринесе за морската сигурност по основните морски линии за комуникация в зоната, посочена в параграф 3, в сътрудничество с други основни участници.
2. Операцията се нарича EUNAVFOR ASPIDES.
3. Зоната на операцията включва протока Баб ал-Мандаб и Ормузкия проток, както и международните води в Червено море, Адения залив, Арабско море, Оманския залив и Персийския залив. Подробните ѝ граници, всяка подзона и зоната на интерес се определят в съответните документи за планиране, одобрени от Съвета.
4. Стратегическата цел на EUNAVFOR ASPIDES е осигуряването на военноморско присъствие на Съюза в зоната на операцията с цел да се гарантира свободата на корабоплаването за корабите, в тясно сътрудничество с единомислещи гаранți на морската сигурност.

⁽¹⁾ Решение 2013/488/ЕС на Съвета от 23 септември 2013 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицирана информация на ЕС (ОВ L 274, 15.10.2013 г., стр. 1).

⁽²⁾ Решение (ОВППС) 2021/509 на Съвета от 22 март 2021 г. за създаване на Европейски механизъм за подкрепа на мира и за отмяна на Решение (ОВППС) 2015/528 (ОВ L 102, 24.3.2021 г., стр. 14).

5. За тази цел EUNAVFOR ASPIDES, в рамките на своите средства и способности:
- а) съпровожда корабите в зоната на операцията;
 - б) осигурява морска ситуационна осведоменост в зоната на операцията;
 - в) защитава корабите от нападения по море в множество домейни, при пълно зачитане на международното право, включително принципите на необходимост и пропорционалност, в подзона на зоната на операцията.

Член 2

Назначаване на командващ операцията на ЕС

Комодор Vasileios GRYPARIS се назначава за командващ операцията на EUNAVFOR ASPIDES.

Член 3

Определяне на щаба на операцията на ЕС

Щабът на операцията EUNAVFOR ASPIDES се намира в Лариса, Гърция.

Член 4

Политически контрол и стратегическо ръководство

1. Под ръководството на Съвета и на Върховният представител на ЕС по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (ВП) Комитетът по политика и сигурност (КПС) упражнява политически контрол и стратегическо ръководство на EUNAVFOR ASPIDES.
2. Съветът оправомощава КПС да взема необходимите за тази цел решения в съответствие с член 38 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). Това оправомощаване включва правомощията за изменение на документите за планиране, включително оперативния план, командната верига и правилата за използване на сила. Оправомощаването включва също така правомощията за вземане на решения за назначаване на командващия операцията на ЕС и на командващите сили на ЕС. Съветът запазва правомощията си за вземане на решения по отношение на целите на EUNAVFOR ASPIDES и нейното прекратяване.
3. КПС получава редовно актуализирана информация относно провеждането на EUNAVFOR ASPIDES, и по-специално председателят на Военния комитет на ЕС (ВКЕС) докладва редовно за това на КПС. По целесъобразност КПС може да кани командващия операцията на ЕС или командващите сили на ЕС на своите заседания.
4. Командващият операцията на ЕС предоставя на КПС доклади относно провеждането на EUNAVFOR ASPIDES веднъж на всеки два месеца.
5. КПС докладва редовно на Съвета.

Член 5

Военно ръководство

1. ВКЕС наблюдава правилното изпълнение на EUNAVFOR ASPIDES, провеждана под ръководството на командващия операцията на ЕС.
2. Командващият операцията на ЕС редовно докладва на ВКЕС. ВКЕС може да кани на свои заседания командващия операцията на ЕС или командващите сили на ЕС, по целесъобразност.
3. Председателят на ВКЕС е основното лице за контакт за командващия операцията на ЕС.

Член 6

Съгласуваност на реакцията на Съюза и сътрудничество с трети страни

1. ВП осигурява изпълнението на настоящото решение и съгласуваността му с външната дейност на Съюза като цяло, включително програмите на Съюза за развитие и отпусканата от него хуманитарна помощ.
2. ВП, подпомаган от Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), е основно лице за контакт с ООН, с властите на държавите в региона и с други многонационални и двустранни фактори, включително Съвета за сътрудничество в Персийския залив, Лигата на арабските държави, Съединените американски щати и Обединеното кралство.
3. EUNAVFOR ASPIDES се провежда в тясна координация с военната операция на Европейския съюз, предназначена да допринесе за морската сигурност в западната част на Индийския океан и в Червено море (EUNAVFOR ATALANTA), създадена със Съвместно действие 2008/851/ОВППС на Съвета ⁽³⁾.
4. EUNAVFOR ASPIDES си сътрудничи с операцията „Prosperity Guardian“, с многонационалните морски сили и с желаещите държави, които допринасят за морската сигурност в зоната на операцията.
5. EUNAVFOR ASPIDES поддържа тесни връзки със сектора на корабоплаването, по-специално чрез Центъра за морска сигурност в Африканския рог (MSCHOA).
6. EUNAVFOR ASPIDES си сътрудничи със съответните органи на държавите членки, със съответните агенции и органи на Съюза, по-специално Сателитния център на Европейския съюз (SATCEN) и със съответните мисии и операции по линия на ОПСО, в частност с военната мисия на Европейския съюз в подкрепа на обучението на сомалийските сили за сигурност (EUTM Somalia), създадена с Решение 2010/96/ОВППС на Съвета ⁽⁴⁾ и с мисията на Европейския съюз за изграждане на капацитет в Сомалия (EUCAP Somalia), създадена с Решение 2012/389/ОВППС на Съвета ⁽⁵⁾.
7. При събирането на информация, необходима за изпълнението на нейните задачи, EUNAVFOR ASPIDES се подпомага от SATCEN и Центъра на Европейския съюз за анализ на информация.

Член 7

Участие на трети държави

1. В EUNAVFOR ASPIDES могат да бъдат поканени да участват трети държави, без да се засяга независимостта на Съюза при вземането на решения или единната институционална рамка и в съответствие с приложимите насоки на Европейския съвет.
2. Съветът оправомощава КПС да кани трети държави да предоставят принос и да взема съответните решения относно приемането на предложението принос по препоръка на командващия операцията на ЕС и ВКЕС.
3. Подробните правила за участието на трети държави се уреждат със споразумения, които се сключват съгласно член 37 от ДЕС и в съответствие с процедурата, предвидена в член 218 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Когато Съюзът и трета държава са сключили споразумение за установяване на рамка за участието на третата държава в мисии на Съюза по управление на кризи, разпоредбите на това споразумение се прилагат в рамките на EUNAVFOR ASPIDES.
4. Трети държави, които имат съществен военен принос към EUNAVFOR ASPIDES, имат същите права и задължения по отношение на текущото управление на EUNAVFOR ASPIDES като участващите в нея държави членки.

⁽³⁾ Съвместно действие 2008/851/ОВППС на Съвета от 10 ноември 2008 г. относно военната операция на Европейския съюз, предназначена да допринесе за морската сигурност в западната част на Индийския океан и в Червено море (EUNAVFOR ATALANTA) (ОВ L 301, 12.11.2008 г., стр. 33).

⁽⁴⁾ Решение 2010/96/ОВППС на Съвета от 15 февруари 2010 г. за военна мисия на Европейския съюз в подкрепа на обучението на сомалийските сили за сигурност (ОВ L 44, 19.2.2010 г., стр. 16).

⁽⁵⁾ Решение 2012/389/ОВППС на Съвета от 16 юли 2012 г. относно мисията на Европейския съюз за изграждане на капацитет в Сомалия (EUCAP Somalia) (ОВ L 187, 17.7.2012 г., стр. 40).

5. Съветът оправомощава КПС да взема необходимите решения за създаване на комитет на участващите държави, в случай че трети държави имат съществен военен принос.

Член 8

Статут на ръководения от Съюза личен състав

Статутът на ръководените от Съюза части и личен състав се определя, когато е необходимо, в съответствие с международното право.

Член 9

Финансови разпоредби

1. Общите разходи за EUNAVFOR ASPIDES се управляват в съответствие с Решение (ОВППС) 2021/509.
2. Референтната сума за общите разходи на EUNAVFOR ASPIDES възлиза на 8 000 000 EUR. Процентът от референтната сума, посочен в член 51, параграф 2 от Решение (ОВППС) 2021/509, е 30 % за поети задължения и 30 % за плащания.

Член 10

Предоставяне и обмен на информация

1. Когато е целесъобразно и в съответствие с оперативните нужди на EUNAVFOR ASPIDES, ВП е оправомощен да предоставя на определени трети държави неклафицирани документи на ЕС, които са свързани с обсъжданията на Съвета относно EUNAVFOR ASPIDES и за които се прилага задължението за служебна тайна съгласно член 6, параграф 1 от Процедурния правилник на Съвета ⁽⁶⁾. При положение че тези условия са спазени, КПС определя поотделно за всеки случай съответните трети държави.
2. Когато е целесъобразно и в съответствие с оперативните нужди на EUNAVFOR ASPIDES, ВП е оправомощен да предоставя на определени трети държави класифицирана информация на ЕС, събрана за целите на EUNAVFOR ASPIDES, в съответствие с Решение 2013/488/ЕС, както следва:
 - а) до нивото на класификация, определено в приложимото споразумение за сигурност на информацията, сключено между Съюза и съответната трета държава; или
 - б) до ниво на класификация „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“ за информация, предоставяна на Египет, на Съвета за сътрудничество в Персийския залив и неговите държави членки и на Индия, както и на други трети държави, определени от КПС.
3. ВП е оправомощен да обменя с операцията „Prosperity Guardian“ и с многонационалните морски сили, чрез техните щабове, класифицирана информация, имаща отношение към целите на EUNAVFOR ASPIDES, до ниво на класификация SECRET UE/EU SECRET, когато такъв обмен на мястото на операцията е необходим по оперативни причини, в съответствие с Решение 2013/488/ЕС и при спазване на договореностите между ВП и компетентните за тези операции органи.
4. Предоставянето и обменът на информация по параграфи 1, 2 и 3 се извършват при пълно зачитане на принципите на реципрочност и приобщаване. Получаваната класифицирана информация се обработва от EUNAVFOR ASPIDES, без каквото и да е разграничаване между нейните служители и единствено въз основа на оперативни изисквания.
5. ВП е оправомощен да сключва необходимите договорености с оглед на изпълнението на разпоредбите за предоставянето или обмена на информация в настоящото решение.

⁽⁶⁾ Решение 2009/937/ЕС на Съвета от 1 декември 2009 г. за приемане на Процедурен правилник на Съвета (ОВ L 325, 11.12.2009 г., стр. 35).

6. ВП може да делегира правомощията за предоставяне или обмен на информация, както и правомощието за сключване на посочените в настоящия член договорености на служители на ЕСВД, на командващия операцията на ЕС или на командващия силите на ЕС в съответствие с раздел VII от приложение VI към Решение 2013/488/ЕС.

Член 11

Влизане в сила и прекратяване

1. Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.
2. EUNAVFOR ASPIDES приключва една година, от датата на започването ѝ.
3. Достатъчно време преди изтичането на срока на действие на настоящото решение се извършва стратегически преглед на EUNAVFOR ASPIDES.
4. Настоящото решение се отменя от датата на закриване на шаба на операцията на ЕС в съответствие с одобрените планове за прекратяване на EUNAVFOR ASPIDES и без да се засягат процедурите по отношение на одита и представянето на счетоводните отчети на EUNAVFOR ASPIDES, установени в Решение (ОВППС) 2021/509.

Съставено в Брюксел на 8 февруари 2024 година.

За Съвета
Председател
H. LANBIB